

Tunnelvisie

Voor Wies, bedankt dat je elke dag van je sombere man een vrolijke optimist maakt

Tunnelvisie

tun·nel·vi·sie (de; v) 1 benadering van een probleem waarbij je je slechts op één aspect van iets richt en niet openstaat voor andere mogelijkheden.

Ben Schaafsma

Met dank aan Anita Damsteegt en Anne Visser voor het inspireren en corrigeren.

Schrijver: Ben Schaafsma
Redactie: SterkeTXT/ Clasina de Niet
Coverontwerp: Lisa van Winsen Illustratie
ISBN: 9789464804836
©benschaafsma

Hoofdstuk 1

Soms ben je zomaar gelukkig. Dat gevoel had Joop deze vrijdagochtend. Hij zat wat dromerig te genieten van een beschuit met boter en hagelslag. Het smaakte alsof dat pas gisteren was uitgevonden en hij het nu voor het eerst at. Het enige smetje op zijn gelukzaligheid was een terugkerend geluid van scheurend textiel dat zijn mijmeringen steeds hinderlijk onderbrak. Zijn vriendin Michelle stond aan de strijkplank schone was te vouwen en als ze een gaatje vond in een onderbroek van Joop verscheurde ze die. Die verscheurde onderbroek gooide ze dan in zijn richting terwijl ze riep: ‘Hey ho, let's go! Hey ho, let's go!’ Michelle was geen Ramones-fan maar ze had het refrein van de *Blitzkrieg Bop* gisteravond in haar halfslaap opgepikt. Joop had het in de slaapkamer gezongen terwijl hij ter aarde stortte bij een dronken poging om zijn broek uit te trekken. Best kans dat ze daarvan wakker was geworden, dacht Joop beschaamd. Het beschuitje smaakte er niet minder om.

Omdat ze allebei fulltime werkten hadden ze de huishoudelijke taken in de loop van de jaren min of meer evenwichtig verdeeld. Michelle deed altijd de was en zijn onderbroeken werden na elke wasbeurt door haar gekeurd voor ze opgevouwen in de kast werden gelegd. Als er een gaatje in zat werden ze niet alleen weggegooid

maar eerst grondig verscheurd. Hij had zich wel eens zorgen gemaakt over het fanatisme waarmee ze met zijn oude ondergoed afrekende. Toen hij er een keer naar vroeg antwoordde Michelle: ‘Als ik ze niet sloop doe jij ze weer aan.’ Dat klopte, hij pakte het liefst de oudste onderbroek uit de kast. Volgens Joop was het normaal dat mannen een soort band met onderbroeken kregen naarmate de leeftijd van de onderkleding toenam. Wetenschappelijk onderzoek had dat uitgewezen. En waarom zou hij per se ongeschonden ondergoed moeten dragen? Joop vermoedde dat het met zijn werk te maken had. Hij dacht dat Michelle onbewust bang was dat hij plotseling in een ziekenhuis zou belanden en het minste wat ze kon doen was het verplegend personeel dan de aanblik van een oude kapotte slip besparen. Ze zou beter moeten weten. Op tv en in de film liggen politiemensen om de haverklap gewond in een ziekenhuis, maar hij was nu al vijftien jaar rechercheur en er was nog geen kogel in zijn richting geschoten. Daar had hij haar natuurlijk wel eens op gewezen, maar het scheuren werd er niet minder van dus liet hij het maar zo. Onder vrienden deed hij de nette onderbroekenfetish van Michelle af met een macho grap.

‘Wat is de eerste reactie van Michelle als ik beken dat ik een slippertje heb gemaakt? “...toch niet met die oude onderbroek aan! Ik heb net een mooie nieuwe voor je gekocht.’

Hij zorgde er wel voor dat hij die flauwe grap niet maakte als zij zich binnen gehoorsafstand bevond. Je maakt geen grappen over vreemdgaan als de vrouw van wie je houdt in de buurt is.

Joop had zich de avond daarvoor uitstekend vermaakt. Het was gezellig geweest en bovendien was het laat geworden in een kroeg die gevuld was met bekende koppen van het werk, maar gelukkig zat er vanochtend op het bureau niemand op hem te wachten. Hij had zich in een positie gewerkt waarin hij zich niet aan de klok hoefde te houden. Dat klonk mooier dan het in feite was, want op die manier was hij vierentwintig uur per dag in dienst. Michelle had vandaag vrij van haar werk als human resource manager bij een softwarebedrijf. Terwijl Joop zijn kater zat te verwerken, deed zij haar huishoudelijke taken met net even meer geluid dan strikt noodzakelijk was. Ze was niet van plan om hem te ontzien na zijn nachtelijke Ramones-imitatie, want het was een regel van het huis dat degene die na het stappen bij thuiskomst de ander had wakker gemaakt het de hele volgende dag moest verduren. Vandaag kon zij wraak nemen voor de keren dat Joop genadeloos had gebruik gemaakt van haar zwakte na een avondje stappen. Die pesterijen eindigden soms heel prettig en daarom overwoog Joop om de rest van de dag thuis te blijven, om aan den lijve te ondervinden hoe het deze keer zou aflopen.

Hij wilde dit moment koesteren en daarom stelde hij het aankleden nog wat uit. Het plan was om voorlopig lekker in de stoel aan de eettafel te suffen in een onderbroek die het vandalisme van Michelle nog had ontlopen. Maar het geluid van zijn telefoon maakte een eind aan zijn rust, en met een blik op de display wist hij dat het luieren voorbij was. Hij was wel vaker door Fred Zandbergen gebeld en het betekende altijd dat hij deel uit zou gaan maken van een

opsporingsteam. Officieel heette dat een Team Grootchalige Opsporing maar iedereen had het over het TGO. Als je voor een TGO werd gevraagd liet je alles uit je handen vallen, dat was de afspraak. Een TGO werd opgestart na de constatering van een ernstig misdrijf en bestond in de regel uit 20 tot 25 mannen en vrouwen. Een teamleider, een officier van justitie en een aantal rechercheurs met allerlei verschillende taken en specialisaties, zoals bijvoorbeeld digitale rechercheurs. Maar vaak ook coördinatoren, analisten, communicatieadviseurs en soms een gedragskundige. Fred Zandbergen was de vaste teamleider in zijn regio. Hij vroeg niet of Joop zich vrij kon maken maar deed een mededeling.

‘Dijkstra, ik heb je weer nodig, het is al met je baas geregeld. Kom naar de rechtbank Utrecht, daar is een stoffelijk overschot aangetroffen. Rijd de parkeergarage voor het personeel maar in, daar word je opgevangen door de beveiliging.’

In haastige kalmte douchte Joop en koos een spijkerbroek en een shirt uit aan de kant van zijn kledingkast waar de ruimere kledingstukken hingen. Hij had zijn kast op last van Michelle moeten onderverdelen in een dikke en een slanke kant omdat hij regelmatig stond te vloeken als hij een spijkerbroek uit zijn slankere periode niet dicht kreeg. Ondertussen waren zijn gedachten bij het telefoontje van Fred. Een stoffelijk overschot in de rechtbank! Meestal werd een zaak in de rechtbank met een vonnis afgesloten, maar deze keer zou het onderzoek daar beginnen. Joop nam zijn Walther P99 met holster uit het kluisje en stak zijn legitimatiebewijs

en een rol pepermunt in zijn broekzak. Na een snelle kus op de wang van de stug doorstrijkende Michelle verliet hij het huis door de voordeur. Op het tuinpad van hun rijtjeswoning vroeg hij zich af waarom ze bij het afscheid had staan lachen. Hij controleerde of hij zijn shirt goed had dichtgeknoopt, maar toen hij zijn auto zocht begreep hij de reden van haar pret. Hij was gisteravond zo verstandig geweest om een taxi naar huis te nemen en daarom stond zijn auto nog op het parkeerterrein bij het bureau. Achter hem hoorde hij de voordeur al dichtslaan. Michelle stond met haar jas aan klaar om hem weg te brengen. Haar *'Hey ho, let's go!'* was weer toepasselijk.

Joop en Michelle woonden al jaren in Nieuwland, een wijk in het noorden van Amersfoort. Ze hadden vooral om praktische redenen voor een nieuwbouwhuis gekozen omdat ze allebei niet van klussen hielden en het parkeren in de Vinex-wijk geen problemen gaf. De twintig minuten die het Michelle kostte om hem met haar Mini Cooper Clubman naar het bureau te brengen werden door haar gebruikt om haar geluidsterrorisme voort te zetten. Ze was niet van plan om hem gemakkelijk te laten weggkomen met zijn serenade van vannacht. Tot weezin van Joop werd één van haar ergste wapens in de strijd geworpen, het André Hazes-repertoire. Zij kende veel teksten van de volkszanger uit het hoofd en zong nu luidkeels mee, nog steeds met een glimlach om haar mond. Joop keek haar smekend aan, Michelle had nog niets van haar aantrekkingskracht verloren maar zingen kon ze niet. Wel heel luid. Deze wrede

eenzijdige oorlog moest wel in bed worden beslecht en Joop hoopte op tijd thuis te zijn.

Hoofdstuk 2

Het was heerlijk rustig in zijn auto op het parkeerterrein van het politiebureau. Maar terwijl hij naar katervriendelijke muziek zocht voor zijn ritje naar de rechtbank in Utrecht, werd de stilte alweer onderbroken door het geluid van zijn telefoon. De naam van Kees Boland verscheen op de display, zijn eigen teamleider. Joop keek automatisch naar het raam op de vierde verdieping van het politiebureau waar de beller zijn kamer had. Hij zag dat zijn chef ook naar hem stond te kijken met de telefoon aan zijn oor.

‘Hoi, ik zie dat je meteen doorgaat naar Utrecht? Wacht nog even, want Joy gaat met je mee.’

‘Joy Purperhart? Heeft ze een lift nodig?’

‘Ja en nee, dat wil zeggen, Joy zal de komende weken een stuk wijzer worden van jouw ervaring en inzicht. Ik laat haar met je meelopen in het TGO.’

De afstand naar de kamer van Kees op de vierde verdieping was te groot om de grijns op het gezicht van zijn chef te zien, maar Joop kon het plaatje zelf wel uittekenen. Zijn solisme was een jaarlijks terugkerend onderwerp bij de verplichte functioneringsgesprekken. Joop ging nu eenmaal het liefste alleen op pad. Niet dat hij iets tegen Joy Purperhart had. Joy had haar sporen al wel verdiend. Ze was na haar politieopleiding aan de slag gegaan als agent in de Utrechtse binnenstad en had dat met succes gecombineerd met een hbo-

opleiding. Toen er na een paar jaar een vacature voor rechercheur in Amersfoort voorbijkwam had ze gereageerd en de stap gemaakt van hoofdagent naar het rechteam. Ze was meer dan welkom, omdat er in de afgelopen jaren een paar ervaren collega's uit het team met pensioen waren gegaan. Dat zal voor Kees de reden zijn geweest om erop aan te sturen dat Joop zijn TGO-ervaring met Joy zou delen, maar hij zag er zelf een beetje tegenop om zijn eigen concurrent op te leiden. Joop beschikte slechts over een middelbare schoolopleiding en maakte zich elke keer een beetje zorgen als een hoger gekwalificeerde nieuwe collega het team kwam versterken. Niemand stelde vragen bij zijn kennis of kunde, maar in sombere tijden leed hij een beetje aan het *imposter*-syndroom, de angst om ontmaskerd te worden als een omhooggevallen agent. Daarbij was het TGO-werk populair onder de rechercheurs, niet alleen omdat het om interessant werk ging, maar ook omdat het budget voor overwerkvergoedingen wat ruimer was dan bij de reguliere zaken. Bij woninginbraken of het opsporen van veroorzakers van een verkeersongeluk werd de hand vaak op de knip gehouden. Een TGO-onderzoek betekende vaak overwerk en daarmee een welkome aanvulling op het salaris. Het cliché dat de één zijn dood de ander zijn brood is, gold bij de recherche letterlijk. Als je wasmachine kapot was gegaan of er moest een duur onderdeel van je auto worden vervangen, kwam een moord soms precies op het juiste moment.

‘Ze staat al naast je auto Joop, word wakker!’ riep Kees lachend in zijn oor. Joop ontgrendelde het portier en nam meteen afscheid van zijn chef. Joy plofte licht hijgend naast hem op de

passagiersstoel. Ze had haar jas, tas en een notebook onder de armen geklemd, alsof ze die in de haast bij elkaar had gegraaid. Blijkbaar had ze moeite gedaan om hem niet te lang te laten wachten, constateerde Joop tevreden.

‘Sorry Joop, ik hoop dat je het niet erg vindt om een meeloper te hebben?’

Joop grijnsde. ‘Mijn auto, mijn regels. De pepermuntjes zijn voor algemeen gebruik, maar geen Hazes en niet meezingen!’

Terwijl Joy zich half in de stoel draaide om haar spullen op de achterbank te gooien keek ze hem een beetje verbaasd aan.

‘Daar kan ik mee leven hoor. Ik heb vanochtend uitsluitend koffie gedronken en daar ga ik niet van zingen.’

‘Ik leg het je nog wel eens uit,’ beloofde Joop en bracht zijn auto in beweging.

Joops telefoon ging alweer over. Het was TGO-teamleider Fred Zandbergen.

‘Fred, ik ben op weg naar Utrecht. Samen met mijn collega Joy Purperhart. Ik heb je op de luidspreker, zij luistert mee.’

‘Mooi zo Joop. Welkom Joy, ik had al van je komst gehoord. Goed dat je deze ervaring kunt opdoen. Joop, ik bel je over je rol bij dit TGO, want ik wil je als tegenspreker. Deze zaak kan veel maatschappelijke onrust geven en ik wil er niet de verantwoordelijkheid voor dragen dat ons later een tunnelvisie wordt verweten.’

Joop glimlachte even om de managertaal van Fred. Als je zijn boodschap vertaalde naar Joop-taal dan zei Fred eigenlijk dat hij het in zijn broek deed voor de te verwachten media-aandacht. Een lijk in

de rechtbank. Joop zag de tv-camera's en krantenkoppen al voor zich. Niet zijn zorg, maar hij baalde van de mededeling van Fred. De rol van tegenspreker in een onderzoek betekende vooral bureauwerk. Onafhankelijk van het team moest de tegenspreker de rapporten van het onderzoek bestuderen om te voorkomen dat in het team een selectieve blindheid optreedt, waardoor informatie over het hoofd wordt gezien die later belangrijk blijkt te zijn. Door geruchtmakende zaken als de Puttense moordzaak en de Schiedammer parkmoord was gebleken tot welke rampen een tunnelvisie bij de politie kan leiden. Om dat te voorkomen werden in het vervolg soms tegensprekers ingeschakeld bij belangrijke of gecompliceerde onderzoeken. Vaak als een onderzoek al enige tijd liep. Dit soort werk was Joop niet echt op het lijf geschreven. Over het algemeen deed hij als rechercheur het veldwerk en dacht een recherchekundige met een teamleider mee over de te voeren strategie en hield die ook de kwaliteit van het onderzoek in de gaten. Een recherchekundige zat dus vooral aan het bureau, terwijl de rechercheur ook in het veld werkte. Recherchekundigen hadden over het algemeen een hbo-opleiding. De reis naar Utrecht leek nu overbodig voor hij goed en wel begonnen was.

‘Zal ik dan maar weer omkeren Fred?’

‘Nee, Joop we gaan iets nieuws doen. Ik wil dat je als een soort schaduwteam gaat opereren en daarom is het van belang dat je het plaats delict ziet, zodat je ook eigen scenario's kunt bedenken.’

Joop fronste zijn wenkbrauwen maar het antwoord van Fred werd door Joy met stille juichgebaartjes begroet.

‘Je mag zelf je werkwijze invullen, maar houd het contact met de andere teamleden minimaal en ik wil niet dat je de briefings bijwoont. We hebben een paar ervaren maar dominante figuren in het team en die sturen een onderzoek vaak de goede kant op, maar soms ook niet. Ik wil dat jullie de afwijkende scenario’s gaan onderzoeken, jullie moeten de paden betreden die het hoofdteam links laat liggen. Als jullie zelf onderzoek willen doen en getuigen willen horen zal ik niet in jullie weg staan. Doe wat nodig is, maar rapporteer alles voor het dossier. Ik zal jullie regelmatig op de hoogte brengen van de resultaten van het team en je mening daarover vragen. Ik hoef je niet te vertellen dat we je vanwege je eigenwijsheid voor deze taak hebben uitgezocht, dik-nek.’

Joop had soms het gevoel dat er in Fred een dr. Jekyll en mr. Hyde school. De ene keer sprak hij je aan alsof hij één van de dienders was en het volgende moment ging hij weer over op de managertaal die Joop mateloos irriteerde. Dan telde alleen de cijfers van opgeloste misdrijven en de publieke opinie. Maar hij was allang blij dat hij aan de rol van tegenspreker een eigen actieve invulling mocht geven en hing na een groet op. Het zag ernaar uit dat men wat budget voor voldoende mankracht had gevonden. Naar de redenen kon hij wel raden, maar daar maakte Joop zich al jaren niet meer druk om.

‘Het lijkt erop dat je eerste TGO nog wat langer zal duren Joy,’ glimlachte hij terwijl hij de A28 opdraaide richting Utrecht.

Hoofdstuk 3

Joy had aan de korte tijd die het ritje van Amersfoort naar Utrecht duurde genoeg om met Joop te delen wat ze op het bureau over het misdrijf had gehoord. Het lijk op de rechtbank betrof een medewerker van de administratie van de afdeling bestuursrecht. Hij was in de kamer van een rechter gevonden met een doorgesneden keel. Omdat het op vrijdag op die etage wat rustiger was dan op de andere werkdagen had men de man te laat gevonden om hem nog voor doodbloeden te kunnen behoeden.

‘Tja, echte ambtenaren nemen een aanloopje op het weekend,’ reageerde Joop spottend. ‘Gelukkig doen wij daar niet aan.’ Daarbij even vergeten dat hij een uur geleden nog in zijn onderbroek aan de eettafel had zitten suffen.

Nadat Joop zich door de intercom van de parkeergarage had gemeld en zijn auto had geparkeerd werden ze opgevangen door een beveiliging die ze van een personeelspas voorzag en ze voorging naar de kantoren. Joop was vaak in de rechtbank geweest om als getuige te verschijnen in een rechtszaak, maar hij was nog nooit via de personeelsgarage binnengekomen. Daarbij ging het altijd om een strafrechtzaak. Hij had er nooit aan gedacht dat een groot deel van de medewerkers van de rechtbank aan zaken werken in het civiele recht of het bestuursrecht.

Normaal gesproken kwamen bezoekers van de rechtbank over het Vrouwe Justitiaplein, voor het gebouw van de rechtbank, eerst langs een zuil van zevenentwintig meter hoog. Volgens de maker van dit kunstwerk, Nicholas Pope, symboliseerde de zuil het werk van de rechter. In de zuil had hij de feiten, de persoonlijke verhalen, de emoties, de waarden en normen en het wikkelen en wegen verwerkt. Hij had het *Between Good and Evil, the Justice Column* genoemd maar de meeste Utrechters kenden het beeld als ‘de penis’ of ‘het been’. Als je vervolgens door de hoofdingang binnenkwam langs de beveiliging waar de tassen werden gescand, stond je in het oudere gedeelte van de rechtbank met hoge muren, prachtige oude tegels en glas-in-lood ramen. Het gebouw bestond uit twee monumenten die door nieuwbouw met elkaar werden verbonden. Een lange, uit glas opgetrokken corridor van vijf verdiepingen vormde de verbinding tussen de twee monumenten, en de nieuwe gebouwen kwamen er ook op uit. Aan de Catharijnesingel-zijde lag het zittingzalencentrum. Aan de achterzijde grensden vier kantoorgebouwen dwars aan de corridor, alsof het vingers waren. Zo werden ze ook genoemd.

Een van de monumenten, het Van Lokhorstgebouw, was in 1893 gebouwd als het Hygiënisch Laboratorium van de universiteit. De lijfspreuk van de universiteit – *Sol Iustitia Illustrat Nos, Zon der gerechtigheid verlicht ons* – prijkte nog boven de hoofdentree en in de gevels waren de beeltenissen en namen van belangrijke wetenschappers verwerkt. Het interieur was sober en statig, verbonden door fraaie gangen met gemetselde kruisgewelven. Dat

dit oude gebouw vroeger dienst had gedaan als laboratorium deelde Joop graag met verdachten die waren opgepakt bij het oprollen van een drugslaboratorium. ‘Binnenkort brengen we je naar het laboratorium aan het Vrouwe Justitiaplein.’ Hij had nog geen crimineel getroffen die daar ook om kon lachen maar dat maakte hem niet uit. Deze keer liep Joop samen met Joy achter de beveiliging aan via een trap de parkeergarage uit naar het meer moderne deel van de rechtbank dat voor de huisvesting van het personeel was aangebouwd. Joop keek nieuwsgierig rond in de voor hem nieuwe omgeving en was verbaasd over de tegenstelling tussen het oude gebouw en het kantoorgebouw. *Het hoeft niet mooi te zijn maar wel praktisch*, zal de opdracht aan de architect zijn geweest toen het over de kantoren ging. Ze liepen door de lange gang die helemaal in het oude laboratorium was begonnen. Aan die gang bevonden zich de vier haaks verbonden kantoorgebouwen die zich als vingers uitstrekten naast het plein en de zuil voor het oude gebouw met de bezoekersingang. De vingers werden op elk van de vijf etages steeds aan het begin met elkaar verbonden door een gang en aan het einde via loopbruggen. De personeelsingang bevond zich tussen de tweede en derde vinger en was vanaf de straat lastig te vinden als je de weg niet wist. Het slachtoffer was in de tweede vinger gevonden waar de kantoren van het personeel van de afdeling bestuursrecht waren ondergebracht.

De beveiliging ging hen op een holletje voor, onderwijl uitleggend dat de weg van de parkeergarage naar de plaats waar het slachtoffer lag normaal gesproken niet zo lang zou zijn. Omdat de liften en

trappenhuisen die zich vlak bij het plaats delict bevonden door de forensische recherche werden onderzocht, moest er een omweg worden gemaakt. Ze liepen langs rijen van kleine kantoor kamers in de derde van de vingerachtige gebouwen. Vrouwen en mannen zaten in kamers geconcentreerd naar hun scherm te kijken en op het toetsenbord te hameren alsof er niet vlak bij een moord was gepleegd. Hier waren er nog ruimschoots ambtenaren aanwezig op vrijdagmiddag. De lagere loonschalen werken dus wel gewoon op vrijdag, dacht Joop.

‘Het lijken wel legbatterijkippen in die kleine kantoorhokjes,’ fluisterde hij naar Joy. ‘Ze moeten er waarschijnlijk elke dag een dossiertje uit persen.’

Joy vroeg zich af of één van de kantoorkippen even over een loopbrug naar de andere kant was gescharreld om een andere kip te slachten.

De beveiliging was maar met moeite bij te houden.

‘Is dit gedeelte normaal gesproken helemaal afgesloten voor publiek?’ vroeg Joop om hem wat te vertragen zodat hij de omgeving beter in zich kon opnemen.

‘Ja, hier kun je alleen komen met een toegangspas.’ Een paar passen verder leek de beveiliging zich te realiseren dat zijn antwoord voor de politie belangrijk kon zijn.

‘Maar het gebeurt wel eens dat een personeelslid iemand laat mee glippen door de toegangspoortjes. Als je snel genoeg bent lukt dat wel. Via de lift van de parkeergarage wordt er ook wel eens iemand meegesmokkeld, maar bij die lift hangen camera’s. Het zijn trouwens meestal andere

personeelsleden die hun pasje vergeten zijn, die er doorheen glippen.’

Toen ze via de loopbrug op de eerste verdieping van het tweede gebouw waren gekomen nam de beveiligiger met een handgebaar afscheid.

Hoofdstuk 4

Het was wel duidelijk dat ze in de buurt van het plaats delict waren gearriveerd. Het was er druk met forensisch onderzoekers in witte pakken. De sporen op de plaats van een misdrijf konden belangrijke aanwijzingen geven over wat er was gebeurd en daarom werden de sporen zo spoedig mogelijk beschermd en veiliggesteld. Iedere politieambtenaar die op een plaats delict werkzaamheden moest uitvoeren had respect voor het vakmanschap van de spooronderzoekers die op de plaats van het delict vaak onder moeilijke omstandigheden moesten werken. Joop en Joy volgden nauwkeurig de aan hen gegeven aanwijzingen op en werden ingeschreven in een logboek en voorzien van beschermende kleding: het witte pak, schoenhoezen, handschoenen, een mondkapje en een haarnetje. Daarna werden ze via een, met een plastic lint aangegeven pad naar de plaats geleid waar het stoffelijk overschot lag. Er bevond zich hier, net als op de andere verdiepingen, aan het begin van de gang een lift, een trappenhuis en een heren- en damestoilet. Joop zag een lange gang met aan weerskanten kamertjes met meestal één en soms twee bureaus. Het zag er niet anders uit dan in de gangen van de derde kantooringang waar ze zojuist met de beveiligers waren geweest. In de eerste kamer van de verdieping stond een kast met postvakjes, een koffiemachine en een kopieerapparaat. De kamertjes hadden aan de gangkant een glazen

wand met een schuifdeur en op ooghoogte een strook melkglas. Als je bij iemand binnen wilde kijken moest je door de knieën buigen of op je tenen gaan staan. De kamer met het slachtoffer lag naast de kopieerkamer. Joop constateerde tevreden dat niet alleen die kamer werd onderzocht op sporen maar ook de kamers eromheen, de gang, de trappen, de liften en de toiletten. Joy was wel eerder op een plaats delict geweest, maar ze was toch onder de indruk van de manier waarop de tientallen gespecialiseerde collega's in stilte samenwerkten. Het was bijna jaloersmakend, dit op elkaar ingespeelde team. Met af en toe een korte aanwijzing wist blijkbaar iedereen wat van hen werd verwacht. Voor het eerst vandaag realiseerde Joy zich de ernst van de situatie, even verderop lag een mens die door een ander van het leven was beroofd. Het pad leidde hen naar de kamer waarin het slachtoffer zich bevond en ze mochten in de deurpost staan om het plaats delict in zich op te nemen.

Het was een kantoorkamer zoals er wel honderdduizenden zijn met een systeemplafond en een bureau. Volgens het bordje naast de deur behoorde de kamer toe aan een rechter, mr. S.U.W de Groot, zijn voornaam, Steyn, stond er tussen haakjes achter. De kamer stelde niet veel voor, een vierkant hok met behalve de glazen wand aan de gangzijde, twee metalen wanden links en rechts van de deur en ramen aan de buitenzijde. Het was er rommelig, op het bureau en op een tafel lagen tientallen dossiers en stapels papier. De ramen aan de overkant van de kamer waren bedekt door een zonwering. Als je langs deze kamer zou lopen, had je aan één blik genoeg om te weten dat dit voor deze rechter slechts een werkhok was en niet meer dan

dat. Niets bijzonders, dacht Joop, behalve dan dat de man die achter het bureau zat dood was, daar was geen twijfel over mogelijk. Eigenlijk zat hij ook niet meer, het slachtoffer hing nog half en schuin op de bureaustoel. Het evenwicht leek fragiel, alsof er maar een windvlaagje nodig zou zijn om het lichaam definitief op de grond te laten vallen. Het hoofd hing iets achterover waardoor je bijna in de diepe snee in zijn keel keek. Joy en Joop roken het bloed dat in een plas over de vloerbedekking onder de stoel lag.

‘Even diep ademen,’ instrueerde Joop ‘en daarna alles goed in je opnemen.’

Joop keek met een schuin oog hoe Joy zich hield. Zelfs de stoerste politiemensen werden wel eens duizelig bij een plas bloed. Soms als hij slecht geslapen had, net ziek was geweest of een ontbijt had overgeslagen moest hij ook steun zoeken. Vaak was het meer de geur dan de aanblik van bloed waar je last van kreeg. Die geur rook je ‘s avonds thuis nog.

Het slachtoffer was een man. Jong nog, Joop schatte hem voor in de twintig, doorsnee gekleed in een spijkerbroek, een donkerblauwe houthakkersblouse en nette bruine schoenen. Hij had een sportief gespierd lijf en leek ook in deze half liggende houding vrij lang. Zijn haar was kort geknipt, volgens de laatste haartrend voor mannen die Joop steeds deed denken aan de kapsels uit films over de Tweede Wereldoorlog. Een onopvallende jongeman van deze tijd in saaie doorsnee kleding, maar vooral erg dood. Terwijl hij daar stond realiseerde Joop zich opeens dat hij helemaal niets wist van jongvolwassenen. Wat zou deze jongen gedaan kunnen hebben dat